

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 lutego 2024 r.

Sąd Rejonowy w Wągrowcu, Wydział III Rodzinny i Nieletnich w składzie:

Przewodniczący: sędzia Katarzyna Szymczewska

Protokolant: sekr. sąd. Włodzimierz Żmuda

po rozpoznaniu w dniu 29 lutego 2024 r. w Wągrowcu

na rozprawie

sprawy z powództwa małoletniego J. M. reprezentowanego przez matkę K. S.

przeciwko P. M.

o podwyższenie alimentów

- Zasądza od pozwanego P. M.** na rzecz małoletniego powoda J. M. podwyższoną rentę alimentacyjną w kwocie 1.500 zł (tysiąc pięćset złotych) miesięcznie, płatnych z góry do dnia 10-tego każdego miesiąca wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w przypadku opóźnienia w płatności którejkolwiek z rat, począwszy od dnia 01.08.2023 roku, do rąk matki małoletniego powoda K. S. – i to w miejsce alimentów zasądzonych w pkt 4 wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 13.09.2010 r., wydanym w sprawie o sygn. I C 2644/09,
- Wyrokowi w pkt 1 nadaje rygor natychmiastowej wykonalności;
- Oddala powództwo w pozostałym zakresie;
- Nie obciąża małoletniego powoda kosztami procesu;
- Obciąża pozwanego kosztami procesu w 70 % i zasądza od pozwanego P. M. na rzecz małoletniego powoda kwotę 2.520 zł tytułem zwrotu kosztów procesu – zastępstwa adwokackiego;
- Zasądza od pozwanego P. M. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Wągrowcu kwotę 525 zł tytułem zwrotu nieuiszczonych kosztów sądowych.

sędzia Katarzyna Szymczewska

UZASADNIENIE

Pozwem złożonym dnia 01.08.2023 r. przedstawicielka ustawowa małoletniego powoda wniosła o zasądzenie od P. M. na rzecz małoletniego J. M. podwyższonej renty alimentacyjnej w kwocie 2.100 zł miesięcznie i to w miejsce alimentów ustalonych wyrokiem Sądu Okręgowego w Poznaniu wydanym dnia 13.09.2010 r. w sprawie sygn. akt I C 2644/09 oraz o zasądzenie od pozwanego na rzecz małoletniego powoda kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa według norm przepisanych.

W uzasadnieniu wskazano, że od czasu zapadnięcia ostatniego orzeczenia ustalającego wysokość alimentów należnych małoletniemu powodowi od pozwanego upłynęło 13 lat i w tym czasie nastąpiły istotne zmiany mające wpływ na wysokość obowiązku alimentacyjnego ojca względem syna, w szczególności ze względu na fakt, że z uwagi na wzrost cen oraz zmianę zakresu potrzeb dziecka wzrosły koszty utrzymania małoletniego. Obecnie na ten cel niezbędna jest kwota 3.965 zł miesięcznie. Matka małoletniego mieszka w wynajmowanym mieszkaniu i pracuje w aptece

gdzie zarabia około 5.000 zł miesięcznie. Natomiast pozwany jest kierowcą w transporcie międzynarodowym i prawdopodobnie osiąga zarobki powyżej 10.000 zł miesięcznie. Pozwany nie realizuje kontaktów z dzieckiem i nie interesuje się jego sprawami ani rozwojem.

W odpowiedzi na pozew pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości kwestionując koszty utrzymania dziecka co do zasady i co do wysokości oraz wskazując, że matka małoletniego zawyżyła wydatki na syna, a części z nich nie ponosi w ogóle. W szczególności pozwany wskazał na koszty leczenia ortodontycznego, w ponoszeniu których uczestniczył, a które są już nieaktualne oraz na wydatki na korepetycje, z których syn nie korzysta. Dalej ojciec małoletniego podniósł, że utrzymuje stałe kontakty z synem, w tym również telefoniczne, przekazuje mu kieszonkowe i okazjonalnie prezenty, a sam małoletni rozpoczął już naukę w szkole zawodowej, w związku z czym będzie odbywał praktyki i uzyskiwał własne dochody. Co do swojej sytuacji pozwany wskazał, że osiąga zarobki w kwocie około 9.000 zł miesięcznie lecz z tej kwoty musi pokryć koszty delegacji, w tym noclegów i żywienia, a dodatkowo na własne utrzymanie przeznacza 1.700 zł miesięcznie. Natomiast co do matki małoletniego P. M. podniósł, że posiada ona mieszkanie własnościowe, które wynajmuje i osiąga z tego tytułu dodatkowe dochody.

Postanowieniem z dnia 07.09.2023 r. wydanym w sprawie III RC 208/23 tut. Sąd udzielił zabezpieczenia roszczenia na czas trwania procesu poprzez zobowiązanie pozwanego P. M. do uiszczania na rzecz małoletniego powoda J. M. tymczasowej podwyższonej renty alimentacyjnej w kwocie 1.400 zł miesięcznie, począwszy od dnia 01.08.2023 r., płatnej z góry do 10-tego dnia każdego kolejnego miesiąca wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w przypadku opóźnienia w płatności którejkolwiek z rat, do rąk matki małoletniego K. S. – i to w miejsce alimentów ustalonych w pkt 4. wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 13.09.2010 r. w sprawie o sygn. I C 2644/09, w pozostałym zakresie wnioszek o zabezpieczenie oddalając.

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

Małoletni J. M. ur. (...) jest synem K. S. (poprzednio K.-M.) i P. M., pochodzącym z ich związku małżeńskiego, rozwiązanego wyrokiem Sądu Okręgowego w Poznaniu I Wydział Cywilny w P. z dnia 13.09.2010 r., sygn. akt I C 2644/09 na mocy którego wykonywanie władzy rodzicielskiej powierzone zostało matce, ojcu pozostawiono prawo współdecydowania o istotnych sprawach dziecka, a nadto uregulowano kontakty P. M. z małoletnim J. M. i zobowiązano pozwanego do łożenia na rzecz syna alimentów kwocie po 1.000 zł miesięcznie. W tamtym czasie K. S. zatrudniona była na stanowisku magistra farmacji w firmie (...) sp.j. w P. z wynagrodzeniem w wysokości około 3.000 zł miesięcznie, wraz z małoletnim J. mieszkała w wynajmowanym mieszkaniu w R., którego czynsz najmu wynosił 1.000 zł, a nadto opłacała nianię dla małoletniego J., przeznaczając na ten cel 600 zł miesięcznie. P. M. zatrudniony był w firmie (...) sp. j. w S. jako kierowca samochodów ciężarowych i uzyskiwał średnie wynagrodzenie (wraz z wypłacanymi dietami) w kwocie około 6.100 zł netto miesięcznie. Małoletni J. M. miał ukończone 14 miesięcy i pozostawał w domu pod opieką matki oraz zatrudnianej przez nią niani, nie posiadał żadnych szczególnych wymagań w zakresie żywienia, leczenia, higieny czy pielęgnacji, a średnie miesięczne koszty zaspokojenia jego potrzeb wynosiły 1.250 zł miesięcznie, w tym 600 zł z tytułu zatrudnienia niani.

dowód: dokumenty zgromadzone w aktach sprawy I C 2644/09 SO w Poznaniu

Obecnie małoletni powód zamieszkuje wraz z matką w wynajmowanym mieszkaniu w W.. Średnie miesięczne koszty utrzymania lokalu wynoszą 1.850 zł, w tym czynsz – 1.300 zł, prąd – 100 zł, woda – 100 zł, opłata do wspólnoty – 80 zł, Internet – 30 zł, ogrzewanie gazowe – 200 zł i N. – 40 zł. Nadto matka małoletniego opłaca abonament telefoniczny dla siebie i syna w kwocie 130 zł miesięcznie. Udział J. w tych wydatkach wynosi 990 zł miesięcznie. Na pokrycie kosztów żywienia małoletniego powoda oraz jego udziału w wydatkach na zakup środków chemii gospodarczej niezbędna jest kwota średnio 900 zł miesięcznie. Natomiast wydatki na zakup odzieży i obuwia dla chłopca wynoszą 200 zł miesięcznie. Syn pozwanego leczy się ortodontycznie i w tym celu średnio raz na 4 miesiące odbywa wizytę kontrolną. Średni miesięczny koszt wizyty i dojazdu do ortodonta do P. nie przekracza 80 zł. Małoletni powód ma też problemy z trądzikiem i w związku z tym używa specjalnych maści i kremów itp. Na zakup tych kosmetyków dla powoda, a także specjalistycznych środków do higieny jamy ustnej, niezbędna jest kwota 150 zł miesięcznie. Syn pozwanego

uczęszcza już do I klasy szkoły zawodowej i uczy się w zawodzie kucharza. Średnie miesięczne koszty związane z nauką małoletniego, w tym wydatki na zakup podręczników szkolnych wynoszą 50 zł. Na zakup leków i suplementów diety dla powoda niezbędna jest kwota 20 zł miesięcznie. Koszt organizacji wyjazdów wakacyjnych i wypoczynkowych dla J. to kwota 300 zł miesięcznie, natomiast jego udział w wydatkach na paliwo, poza kosztami dojazdu do ortodonta, to kwota nieprzekraczająca 50 zł miesięcznie.

W ramach nauki w szkole zawodowej małoletni powód odbywa praktyki zawodowe w pizzerii T. w W. i z tego tytułu otrzymuje wynagrodzenie w wysokości około 300 zł miesięcznie. Nadto matka małoletniego oraz pozwany, każdy we własnym zakresie, przekazują synowi na rachunek bankowy drobne kwoty tytułem kieszonkowego.

K. S. obecnie nadal zatrudniona jest na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony w firmie (...) sp.j. w P. z wynagrodzeniem w wysokości 4.716 zł brutto miesięcznie. Nadto matka małoletniego uzyskuje dodatkowy dochód z tytułu najmu lokalu mieszkalnego zlokalizowanego w S. Krajeńskich, który po opłaceniu rachunków wynosi około 1.000 zł netto miesięcznie.

dowód: aneks do umowy o pracę /k. 15/, zeznanie podatkowe PIT-37 za 2022 r. /k. 17-21v/, dokumentacja medyczna małoletniego J. M. /k. 78-82/, wydruk wyciągu z historii rachunku bankowego K. S. /k. 84-345/, zeznania przedstawicielki ustawowej małoletniego powoda /k. 347-348, 349-płyta CD, 355-355v, 356-płyta CD/

P. M. zamieszkuje w domu jednorodzinnym stanowiącym jego własność, przy czym przebywa tam rzadko z uwagi na charakter swojej pracy. Pozwany przez 24 dni w miesiącu przebywa w trasie, poza sierpniem kiedy przez okres 2 tygodni korzysta urlopu oraz grudniem kiedy przebywa w domu w okresie od świąt Bożego Narodzenia do święta T.. Ojciec małoletniego wykonuje przewozy głównie do Irlandii, a celem wykonywania pracy raz w tygodniu musi wykupić nocleg w hotelu na dwie doby, co generuje koszt 45 € na dobę, nadto ponosi on także koszty własnego wyżywienia. P. M. nie posiada żadnych szczególnych wymagań w zakresie żywienia, leczenia, higieny czy pielęgnacji, nie przyjmuje na stałe leków, nie pozostaje pod opieką lekarzy specjalistów i rzadko zapada na sezonowe infekcje. Ojciec małoletniego rzadko też dokonuje zakupów odzieży czy obuwia, przy czym kiedy już to robi, to kupuje raczej markowe rzeczy. Po opłaceniu wszystkich kosztów i uiszczeniu wszystkich wydatków, do dyspozycji pozwanemu co miesiąc około 3.000 zł.

Poza małoletnim powodem P. M. nie posiada na swoim utrzymaniu innych osób. Pozwany jest zorientowany w sprawach syna i utrzymuje z nim kontakty, zarówno pośrednie jak i bezpośrednie, choć w ostatnich miesiącach z mniejszą intensywnością. W trakcie kontaktów małoletni J. nocuje u pozwanego, a nadto wraz z ojcem korzysta z różnego rodzaju rozrywek i atrakcji np. wyjścia do kina, na łyżwy czy na basen. Ojciec małoletniego przekazuje też synowi drobne kwoty tytułem kieszonkowego, a także zakupuje dla niego prezenty np. skuter, telefon itp. P. M. opłacił też kurs prawa jazdy kat. AM dla małoletniego, jednak J. z niego nie skorzystał. Nadto pozwany uczestniczył w pokrywaniu kosztów leczenia ortodontycznego syna i zakupu aparatu ortodontycznego.

dowód: pismo małoletniego J. M. /k. 74/, wydruk wyciągu z historii rachunku bankowego P. M. /płyta - k. 352/, zeznania pozwanego /k. 348-348v, 349-płyta CD/

Pozwany zatrudniony jest na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony w firmie (...) sp. z o.o. w K. jako kierowca samochodu ciężarowego, a jego średnie miesięczne wynagrodzenie wynosi 10.542,32 zł netto.

dowód: porozumienie zmieniające /k. 40/, zeznanie podatkowe PI-37 za 2022 r. /k. 41-48v/, zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu /k. 71/

W okresie 6 miesięcy do listopada 2023 r. Powiatowe Urzędy Pracy w W., O. W. i P. dysponowały ofertami pracy na stanowisku kierowca z prawem jazdy kat. C+E z proponowanym wynagrodzeniem w kwotach od 4.500 zł brutto miesięcznie do 11.000 zł brutto miesięcznie.

dowód: informacje z PUP/k. 65, 67, 69/.

Powyższe okoliczności Sąd ustalił w oparciu o wymienione dowody z dokumentów oraz zeznania przedstawicielki ustawowej małoletniego powoda i pozwanego.

Na wstępie, przed omówieniem oceny zeznań należy zauważyć, że choć zasadniczo zgodnie z art. 299 k.p.c. dowód z przesłuchania stron winien mieć charakter jedynie pomocniczy, to specyfika spraw alimentacyjnych czyni dowody z dokumentów oraz zeznań stron zdecydowanie pierwszoplanowymi. Zwykle głównie same strony, a nie osoby postronne są zorientowane w skali życiowych potrzeb i wydatków ponoszonych na ich pokrycie. Również przy ocenie zeznań stron większe znaczenie niż w sprawach innego typu ma ich weryfikacja przez pryzmat doświadczenia życiowego. To oznacza, że Sąd analizuje zeznania stron w aspekcie przeciętnej wysokości podstawowych kosztów utrzymania osób dorosłych i dzieci w różnym wieku, znanej Sądowi w oparciu o własne doświadczenie życiowe, z doświadczenia związanego z prowadzeniem wielu innych postępowań alimentacyjnych oraz z uwagi na posiadanie powszechnie dostępnej wiedzy o cenach popularnych produktów i usług.

Sąd ocenił zeznania K. S. jako wiarygodne, albowiem były jasne i logiczne, a nadto korelowały z pozostałym zgromadzonym w toku postępowania materiałem dowodowym. W szczególności Sąd dał wiarę matce małoletniego, że J. nadal leczy się ortodontycznie, a wizyty kontrolne odbywa średnio co 4 miesiące. Za wiarygodne Sąd uznał także zeznania K. S. co do kosztów wypoczynku wakacyjnego małoletniego powoda, wysokości wydatków na zakup podstawowych produktów tj. żywność i środki chemii gospodarczej oraz co do wysokości jej średnich miesięcznych dochodów, w tym dochodów uzyskiwanych z tytułu najmu lokalu mieszkalnego w S. Krajeńskich. Wreszcie Sąd miał na uwadze, że matka małoletniego przyznała, że pozwany dokonywał na rzecz ich wspólnego syna zakupu m.in. telefonu komórkowego czy skutera oraz, że utrzymuje kontakty z synem.

Co do zasady wątpliwości Sądu nie wzbudziły także zeznania pozwanego P. M., były bowiem jasne i logiczne, a nadto szczere. Sąd miał na uwadze, że zeznania pozwanego nie tylko nie były kwestionowane przez stronę powodową ale też, częściowo okoliczności podnoszone przez pozwanego zostały przyznane przez K. S..

Autentyczność przedstawionych przez stronę powodową i pozwanego dokumentów nie była kwestionowana przez strony, Zgodnie z art. 245 k.p.c. stanowią one dowód tego, że osoby, które je podpisały złożyły oświadczenie zawarte w ich treści.

Sąd Rejonowy zważył co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie, aczkolwiek nie w pełnej żądanej wysokości.

Podstawą roszczenia małoletniego powoda jest art. 138 k.r.o., zgodnie z którym zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego można żądać jedynie w razie zmiany stosunków. Przez zmianę stosunków rozumie się istotne zwiększenie możliwości zarobkowych i majątkowych zobowiązanego do alimentacji, istotne zwiększenie się usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego lub istotne zmniejszenie się możliwości zaspokojenia potrzeb własnymi siłami. Przy ocenie, czy zachodzą przesłanki do zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego w myśl art. 138 k.r.o. należy brać pod uwagę wszelkie okoliczności mogące świadczyć o zmianie stosunków, a zwłaszcza możliwości zarobkowe i majątkowe stron oraz usprawiedliwione potrzeby uprawnionego. Obowiązek alimentacyjny rodziców wobec dzieci wynika z art. 133 § 1 k.r.o., w myśl którego rodzice są obowiązani do świadczeń alimentacyjnych względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie, chyba że dochody z majątku dziecka wystarczają na pokrycie kosztów jego utrzymania i wychowania. Zgodnie zaś z art. 135 § 1 k.r.o. zakres świadczeń alimentacyjnych zależy od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego oraz od zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego. Przez usprawiedliwione potrzeby uprawnionego rozumieć należy potrzeby, których zaspokojenie zapewni mu, odpowiedni do jego wieku i uzdolnień, prawidłowy rozwój fizyczny i duchowy. Możliwości zarobkowe i majątkowe zobowiązanego określają zarobki i dochody, jakie uzyskalby przy pełnym wykorzystaniu swych sił fizycznych i zdolności umysłowych, nie zaś rzeczywiste zarobki i dochody. Dzieci mają prawo do równej z rodzicami stopy życiowej niezależnie od tego, czy żyją z nimi wspólnie, czy też oddzielnie. Oznacza to, że im wyższy standard życia rodziców tym na wyższym poziomie powinni oni zaspokajać potrzeby

dzieci i gwarantować zaspokojenie nie tylko potrzeb podstawowych, ale i potrzeb na wyższym poziomie. Ponadto ustawodawca w § 2 art. 135 k.r.o. przewidział możliwość wykonania obowiązku alimentacyjnego w całości lub części względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie także poprzez osobiste starania o jego utrzymanie lub wychowanie. W tym wypadku świadczenie alimentacyjne pozostałych zobowiązanych polega na pokrywaniu w całości lub części kosztów utrzymania lub wychowania uprawnionego (por. teza IV i VII uchw. SN z 16.12.1987 r., III CZP 91/86, OSNCP 1988r., nr 4, poz. 42 oraz orz. SN z 10.10.1969 r. III CRN 350/69, OSNCP 1970, nr 2, poz. 15).

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy należy wskazać, że w okresie czasu od zapadnięcia wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 13.09.2010r. w sprawie sygn. akt I C 2644/09, regulującego dotychczasową wysokość renty alimentacyjnej należnej od pozwanego na rzecz małoletniego powoda do chwili obecnej upłynęło ponad 13 lat. W tym czasie na skutek inflacji zmieniła się nie tylko siła nabywcza pieniądza, co w konsekwencji doprowadziło do wzrostu ceny popularnych produktów i usług ale też nastąpiły znaczne zmiany w strukturze potrzeb małoletniego powoda, który w tamtym czasie miał 14 miesięcy, a obecnie ma już ukończony 14 rok życia. Nadto w toku postępowania ustalono też, że w istotny sposób zmieniła się sytuacja materialna rodziców małoletniego powoda, w szczególności nastąpił wzrost ich możliwości zarobkowych. Niewątpliwie zatem doszło do zmiany stosunków w rozumieniu art. 138 k.r.o. Skoro zaś zmianie uległ zarówno zakres usprawiedliwionych potrzeb małoletniego powoda, wysokość wydatków na ich zaspokojenie, a także wzrosły możliwości zarobkowe rodziców chłopca, to w ocenie Sądu konieczne stało się ponowne ustalenie wysokości obowiązku alimentacyjnego pozwanego względem jego syna.

Ustalając wysokość obowiązku alimentacyjnego jaki powinien obciążać osobę zobowiązaną na rzecz uprawnionego, Sąd zawsze kieruje się założeniem, że renta alimentacyjna ma na celu zaspokojenie potrzeb dziecka w takim zakresie w jakim zasługują one na miano usprawiedliwionych, a więc do poziomu który zapewni dziecku prawidłowy rozwój fizyczny, intelektualny, społeczny i emocjonalny, a nadto uwzględniając zasadę równej stopy życiowej rodziców i dziecka. I tak, do kręgu usprawiedliwionych kosztów utrzymania małoletniego J. Sąd zaliczył udział chłopca w kosztach utrzymania lokalu mieszkalnego w kwocie 925 zł miesięcznie, w tym 650 zł tytułem połowy kosztów najmu mieszkania i kwotę 275 zł tytułem połowy wydatków eksploatacyjnych, których wysokość ustalono w całości w oparciu o zeznania K. S., złożone w toku rozprawy z dnia 16.01.2024 r. Nadto Sąd doliczył do kosztów utrzymania małoletniego abonament telefoniczny w kwocie 65 zł miesięcznie. Z zeznań matki małoletniego wynika bowiem, że na opłacenie rachunków telefonicznych swoich i syna przeznaczają co miesiąc 130 zł. Również ustalając wydatki na wyżywienie dla małoletniego oraz jego udział w kosztach zakupu środków chemii gospodarczej Sąd kierował się zeznaniami K. S., która w toku rozprawy z dnia 16.01.2024 r. przyznała, że na podstawowe zakupy żywności i chemii przeznaczają około 400 - 450 zł tygodniowo, co daje 1.800 zł miesięcznie czyli 900 zł na osobę. Koszty zakupu odzieży i obuwia Sąd ustalił na poziomie wskazanym w pozwie tj. 200 zł miesięcznie. Sąd miał bowiem na uwadze, że choć małoletni J. nadal rozwija się fizycznie, to jednak jego wzrost nie jest już tak gwałtowny jak u młodszych dzieci, nie ma zatem potrzeby co sezonowej gruntownej wymiany jego garderoby. Nadto w toku rozprawy z dnia 16.01.2024 r. matka małoletniego przyznała, że odzież dla syna zakupuje w sieciówkach, korzystając przy tym z promocji. Koszty leczenia ortodontycznego Sąd ustalił w oparciu o twierdzenia matki małoletniego, która w toku rozprawy z dnia 16.01.2024 r. przyznała, że obecnie J. odbywa u ortodonta tylko wizyty kontrolne, które mają miejsce co 4 miesiące, a których koszt wynosi każdorazowo 200 zł, co daje średnio 50 zł miesięcznie. Fakt ten znalazł potwierdzenie również w historii leczenia załączonej do akt przez stronę powodową. Sąd uwzględnił także wydatki na dojazd do gabinetu, przy czym w oparciu o powszechną wiedzę na temat aktualnych cen paliwa uznał, że jednorazowy koszt zakupu paliwa na dojazd do lekarza nie powinien przekroczyć kwoty 120 zł, co daje 30 zł miesięcznie. Matka małoletniego zeznała bowiem, że na wizyty u specjalisty dojeżdża z małoletnim samochodem. Kolejnym wydatkiem który w ocenie Sądu zasługuje na miano usprawiedliwionego kosztu utrzymania małoletniego powoda są koszty związane z uczęszczaniem przez chłopca do szkoły. Sąd miał przy tym na uwadze, że podręczniki do nauki szkolnej w szkołach ponadpodstawowych są odpłatne, a w toku rozprawy z dnia 16.01.2024 r. matka małoletniego zeznała, że na ich zakup przeznaczyła 400 zł oraz kilkadziesiąt złotych na zakup zeszytów itp., a nadto że poza zakupem książek i przyborów szkolnych, nauka w szkole wiąże się także z ponoszeniem różnego rodzaju opłat np. składki na komitet czy ubezpieczenie. W ocenie Sądu średni miesięczny wydatek na pokrycie wszystkich tych kosztów, w zakresie w jakim nie może on zostać sfinansowany

ze świadczenia z programu „Dobry Start” wynoszącego 300 zł rocznie, nie powinien jednak przekroczyć kwoty 50 zł miesięcznie. Jako usprawiedliwione koszty utrzymania małoletniego J. Sąd uznał także wydatki na zakup kosmetyków i środków higieny i czystości do kwoty 150 zł miesięcznie. W toku rozprawy z dnia 16.01.2024 r. K. S. zeznała bowiem, że J. korzysta z kremów, maści i kosmetyków przeciwtrądzikowych, co generuje wydatek rzędu 100-200 zł miesięcznie, czyli średnio 150 zł. Nadto małoletni korzysta z szerokiej gamy produktów do higieny jamy ustanej i higieny aparatu ortodontycznego, których koszt zakupu wynosi 100-200 zł co dwa miesiące, co średnio daje 75 zł miesięcznie. Sąd miał przy tym na względzie, że ze względu na wielkość opakowań w jakich dostępne są kosmetyki tj. krem, żel do kąpieli, pasta do zębów itp. i przeciętne tempo zużycia ich zawartości, co do zasady nie jest konieczne by były one zakupywane co miesiąc. Oznacza to, że średni miesięczny wydatek na ich zakup wynosi około 75 zł. W związku z tym Sąd uznał, że średni miesięczny koszt zaspokojenia potrzeb małoletniego związane z higieną i pielęgnacją nie powinien przekroczyć kwoty 150 zł. Sąd doliczył także do kosztów utrzymania powoda kwotę 20 zł tytułem zakupu leków i suplementów oraz 300 zł na wypoczynek wakacyjny. W toku rozprawy z dnia 16.01.2024 r. K. S. zeznała bowiem, że co do zasady małoletni nie choruje, nie przyjmuje też na stałe żadnych leków i jedynie w okresie zimowy zażywa tran, którego buteleczka kosztuje 40 zł i wystarcza na dwa miesiące, zaś roczny koszt wypoczynku wakacyjnego J. na wakacje wynosi 3.000 zł. Wreszcie Sąd uwzględnił w kosztach utrzymania powoda kwotę 50 zł tytułem udziału wydatkach na zakup paliwa zużywanego na dojazdy inne niż do ortodonty. Sąd miał bowiem na uwadze, że w toku postępowania strona powodowa nie udowodniła jakoby wydatek ten wynosił aż 200 zł miesięcznie. W szczególności matka małoletniego nie wykazała by konieczne było np. dowożenie J. na wizyty lekarskie u innych specjalistów niż ortodonta, zajęcia dodatkowe, korepetycje itp.

Ustalając zakres usprawiedliwionych potrzeb małoletniego powoda Sąd nie uwzględnił natomiast kosztów zajęć dodatkowych oraz korepetycji. Z zeznań K. S., złożonych w toku rozprawy dnia 16.01.2024 r. wynika bowiem, że obecnie małoletni J. nie korzysta z żadnych korepetycji. Natomiast w toku rozprawy z dnia 29.02.2024 r. matka małoletniego przyznał, że syn nie korzysta też z żadnych zajęć dodatkowych.

Do kosztów utrzymania małoletniego J. M. Sąd nie doliczył także wydatków na rozrywkę i hobby. W toku postępowania ustalono bowiem, że małoletni nie tylko uzyskuje własne dochody z tytułu praktyk zawodowych, ale także otrzymuje od obojga rodziców drobne przelewy jako kieszonkowe. W ocenie Sądu stanowi to wystarczającą sumę, aby właśnie z tych środków J. mógł finansować swoje wydatki na rozrywkę i wolny czas.

Ostatecznie Sąd ustalił, że całkowite usprawiedliwione koszty utrzymania małoletniego J. M. wynoszą 2.740 zł miesięcznie albowiem wbrew ciężącemu na stronie powodowej obowiązkowi udowodnienia twierdzeń z których wyciąga korzyści (art. 6 k.c.) w toku postępowania strona powodowa nie udowodniła jakoby na ten cel potrzebna była kwota wyższa, a tym bardziej by było to niemal 4.000 zł miesięcznie.

Jest bezsporne, że małoletni powód nie jest w stanie utrzymać się samodzielnie, a co za tym idzie obydwój rodzice są zobowiązani do jego alimentowania zgodnie z art. 133 § 1 k.r.o. Jak już wskazano wcześniej, obowiązek ten obciąża rodziców małoletniego w stopniu uzależnionym od usprawiedliwionych potrzeb dziecka oraz od możliwości zarobkowych i majątkowych rodziców (art. 135 § 1 k.r.o. oraz art. 129 § 2 k.r.o.

Obowiązek ten K. S. realizuje częściowo poprzez dokładanie osobistych starań o wychowanie syna (art. 135 § 2 k.r.o.), niemniej uczestniczy ona także finansowo w pokrywaniu kosztów jego utrzymania, przeznaczając na ten cel środki uzyskiwane z wynagrodzenia za pracę na stanowisku magistra farmacji w firmie (...) sp.j. w P. w wysokości średnio miesięcznie 4.716 zł brutto. Nadto matka małoletniego uzyskuje dochód z tytułu najmu lokalu mieszkalnego w wysokości 1.000 zł miesięcznie. Zgodnie z zasadą równej stopy życiowej z tak osiągniętych dochodów matka małoletniego winna pokrywać koszty własnego utrzymania oraz partycypować w utrzymaniu małoletniego powoda.

Jest oczywiste, że pozwany, będąc świadomym ciężącego na nim obowiązku alimentacyjnego względem małoletniego, powinien w pełni wykorzystać swoje możliwości zarobkowe i majątkowe oraz w sposób odpowiedni gospodarować posiadanymi środkami. Nadto zaznaczyć należy, iż obowiązek łożenia na zaspokojenie potrzeb dziecka jest obowiązkiem szczególnym, którego realizacja powinna wyprzedzać wszelkie inne zobowiązania (np.: kredyty i

pożyczki na cele konsumpcyjne), co zostało potwierdzone w utrwalonej linii orzecnictwa Sądu Najwyższego. Zgodnie z przyjętą linią orzecniczą dzieci mają w każdej sytuacji prawo do równej stopy życiowej z rodzicami. Oznacza to, iż oboje rodzice powinni zapewnić dziecku warunki materialne, w których sami żyją (por. uch. SN z 16.12.1987 - III CZP 81/86 - OSNC 1988, z. 4 poz. 42).

W toku postępowania ustalono, że P. M. zatrudniony jest na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony w firmie (...) sp. z o.o. w K. jako kierowca samochodu ciężarowego, a jego średnie miesięczne wynagrodzenie wynosi 10.542,32 zł netto miesięcznie.

Z tak osiągniętych dochodów pozwany winien zgodnie z zasadą równej stopy życiowej zaspakajać własne usprawiedliwione potrzeby orazłożyć na utrzymanie małoletnich dzieci. W toku postępowania ustalono, że poza małoletnim J. pozwany nie posiada na swoim utrzymaniu innych osób. Nadto w toku rozprawy z dnia 16.01.2024 r. P. M. przyznał, że po pokryciu wszystkich kosztów własnego utrzymania i uiszczeniu obciążających go wydatków, co miesiąc do jego dyspozycji pozostaje kwota 3.000 zł, którą może zaoszczędzić.

W tych okolicznościach Sąd zobowiązał pozwanego dołożenia na rzecz małoletniego powoda podwyższonej renty alimentacyjnej w wysokości 1.500 zł miesięcznie. Kwota ta stanowi w przybliżeniu 55 % całkowitych usprawiedliwionych i udowodnionych kosztów utrzymania małoletniego J.. Sąd obciążając pozwanego obowiązkiem pokrywania kosztów utrzymania małoletniego powoda w większym zakresie miał na uwadze, że to matka małoletniego jest głównym opiekunem dziecka i to na niej w większym zakresie spoczywa obowiązek dbania o wychowanie i utrzymanie małoletniego. Nie można jednak zapominać, że małoletni J. jest już nastolatkiem, uczęszcza do szkoły ponadpodstawowej, a także na praktyki. Nie jest on już zatem małym dzieckiem, które wymaga nieustannego nadzoru i pomocy np. w ubieraniu, dbaniu o higienę czy pielęgnacji, a co za tym idzie osobiste starania K. S. o jego wychowanie i utrzymanie nie są już tak duże jak wtedy, gdy J. był niemowlęciem lub dzieckiem w wieku przedszkolnym czy wczesnoszkolnym. W znacznym zakresie jest on bowiem osobą samodzielną, przez co opieka nad nim nie jest już tak absorbująca jak w przypadku młodszych dzieci i co do zasady polega na wspieraniu go, kształtowaniu jego osobowości i nadzorowaniu procesu jego edukacji. Nadto choć w ostatnich miesiącach zaangażowanie pozwanego w sprawy i życie syna osłabło, na co wskazywała K. S. w toku rozprawy z dnia 29.02.2024 r., to jednak wbrew początkowym twierdzeniom strony powodowej, pozwany nie tylko utrzymuje kontakty z synem iłoży na jego rzecz dodatkowe środki poza zasądzonymi alimentami, ale też posiada dość dobre rozeznanie w sytuacji edukacyjnej, zdrowotnej oraz w sprawach zainteresowań nastoletniego powoda, nawet jeśli jego wiedza nie jest tak rozległa jak u matki dziecka. Pamiętać także należy, że to matka małoletniego otrzymuje wsparcie państwa w dbaniu o zaspakajanie potrzeb małoletniego J. w postaci m.in. świadczenia wychowawczego w wysokości 800 zł miesięcznie, świadczenia z programu „Dobry start” czy też ulgi podatkowej.

Wreszcie biorąc pod uwagę deklaracje o wysokości zarobków obojga rodziców małoletniego powoda Sąd uznał, że alimenty w kwocie 1.500 zł miesięcznie odpowiadają zasadzie równej stopy życiowej rodziców i dzieci. Choć bowiem możliwości zarobkowe pozwanego są wysokie i wynoszą ponad 10.000 zł miesięcznie, to jednak w przypadku K. S., otrzymywane wynagrodzenie jest stosunkowo niskie, gdyż oscyluje w granicach równowartości minimalnego wynagrodzenia za pracę. Nawet doliczając dochody z najmu lokalu mieszkalnego, środki finansowe jakimi dysponuje co miesiąc matka dziecka nie przekraczają kwoty 4.500 zł netto. Wymaga zaznaczenia, że co prawda z informacji nadesłanych przez Powiatowe Urzędy Pracy wynikało, że nie dysponowały ofertami pracy dla magistrów farmacji, to doświadczenie życiowe oraz nabyte wskutek rozpoznawania szeregu innych spraw, w których Sąd zasięgał informacji o ofertach pracy, nakazuje przyjąć, że rekrutacja na stanowiska wymagające wyższego wykształcenia i specjalistycznych umiejętności raczej nie odbywa się za pośrednictwem urzędów pracy. Z tej przyczyny wynagrodzenie otrzymywane przez matkę małoletniego powoda, zatrudnioną u obecnego pracodawcy co najmniej od października 2009 r., tj. w dacie wystąpienia z pozwem o rozwód w sprawie prowadzonej przed Sądem Okręgowym w Poznaniu o sygn. I C 2644/09, należy ocenić jako pozostające poniżej jej możliwości zarobkowych. Należy zauważyć, że w toku sprawy o rozwód, domagając się alimentów w wysokości 2.000 zł, K. M. zadeklarowała dochód za pracę na poziomie 3.000 zł miesięcznie, a minimalne wynagrodzenie za pracę wynosiło wówczas 1.276 zł brutto. Nie sposób zatem uznać, że wynagrodzenie K. S. za pracę jako farmaceuta z tytułem magistra, jest adekwatne do realiów rynkowych, skoro przez

13 lat minimalna płaca wzrosła ponad 3-krotnie, w tym czasie zarobki pozwanego niemal się podwoiły, a jej pensja uległa podwyższeniu o zaledwie 10 %. W tych okolicznościach obciążanie pozwanego alimentami w wyższej kwocie niż zasądzone stanowiłoby nadużycie prawa i byłoby niezgodne z zasadami współżycia społecznego, gdyż w istocie prowadziłoby niemal do zwolnienia matki z przeznaczania części własnego dochodu na utrzymanie dziecka, przy jednoczesnym niewykorzystywaniu swoich możliwości zarobkowych.

W opinii Sądu po uiszczeniu przez pozwanego alimentów w tej wysokości, będzie on nadal dysponował wystarczającą kwotą dochodu na pokrycie zgodnie z zasadą równej stopy życiowej, usprawiedliwionych kosztów swojego utrzymania oraz ewentualnych wydatków związanych z realizacją kontaktów z synem i wypłacaniem mu kieszonkowego.

W związku z powyższym należało orzec jak w pkt 1 wyroku, oddalając powództwo w pozostałym zakresie (pkt. 2 wyroku).

O kosztach orzeczono na podstawie art. 108 § 1 k.p.c. w zw. z art. 98 § 11 k.p.c. i art. 100 k.p.c. oraz § 2 pkt 5 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokatów z dnia z dnia 22 października 2015 r. (tj. Dz.U. z 2023 r. poz. 1964 ze zm). Strona powodowa wygrała powództwo w 70%, a strona pozwana w 30%. Na koszty strony powodowej składały się koszty zastępstwa adwokackiego w kwocie 3.600 zł. Pozwany winien zatem zwrócić małoletniej powódce kwotę 2.520 zł (3.600 x 70%).

Na podstawie art. 113 ust. 1 w zw. z art. 13 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 28.07.2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (tj. Dz.U. z 2023 r. poz. 1144 z póź. zm.) Sąd obciążył pozwanego P. M. kwotą 525 zł tytułem 70% kosztów sądowych, z uiszczenia których strona powodowa była zwolniona z urzędu na mocy art. 96 ust. 1 pkt 2 u.k.s.c.

Na podstawie art. 333 § 1 pkt 1 k.p.c. wyrokowi w pkt 1, zasądzającemu alimenty, nadano z urzędu rygor natychmiastowej wykonalności.

sędzia Katarzyna Szymczewska